

Republica Moldova
CONSILIUL CONCURENȚEI

Publicat: ____ 2026 în Monitorul Oficial Nr. ____ art. ____

HOTĂRÂRE Nr.

din

**cu privire la aprobarea Regulamentului
privind criteriile pentru analiza compatibilității ajutoarelor
de stat pentru formare care fac obiectul notificării individuale**

În temeiul art. 5 alin. (2) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.166-169a, art. 565), art. 41 alin. (1) lit. c), art. 46 alin. (6) lit. g), din Legea concurenței nr. 183/2012 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 351-354, art. 620), Legii nr.112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.185-199, art.442), și acțiunii nr. 66 din clusterul 2, anexa A, capitolul 8 „Politica în domeniul concurenței” din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 269-288, art.319) și

în scopul transpunerii Comunicării Comisiei – Criterii pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru formare care fac obiectul notificării individuale (2009/C 188/01) CELEX: 52009XC0811(01), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 188/1 din 11 august 2009,

Plenul Consiliului Concurenței

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind criteriile pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru formare care fac obiectul notificării individuale (se anexează).
2. Se abrogă Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 5/2013 cu privire la aprobarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă.
3. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
4. Prezenta hotărâre se abrogă la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

**PREȘEDINTELE PLENULUI
CONSILIULUI CONCURENȚEI**

Alexei GHERȚESCU

Nr. _____ Chișinău, _____

REGULAMENT
privind criteriile pentru analiza compatibilității ajutoarelor
de stat pentru formare care fac obiectul notificării individuale

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind criteriile pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru formare care fac obiectul notificării individuale (în continuare *Regulament*) stabilește criteriile pentru evaluarea compatibilității ajutoarelor de stat care oferă sprijin pentru formare profesională atunci când acestea fac obiectul unei notificări individuale.
2. Prezentul Regulament se aplică de Consiliul Concurenței inițiatorilor și/sau furnizorilor de ajutor de stat, beneficiarilor de ajutor de stat și altor persoane interesate.
3. Prezentul Regulament asigură cadrul juridic pentru stabilirea criteriilor pe care Consiliul Concurenței le aplică pentru evaluarea măsurilor de ajutor pentru formare destinate să confere transparență raționamentelor Consiliului Concurenței și să asigure previzibilitate și siguranță juridică.
4. Prezentul Regulament se aplică pentru orice ajutor individual pentru formare, acordat ad hoc sau pe baza unei scheme care trebuie notificate individual în temeiul art. 8 din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.
5. Criteriile stabilite în prezentul Regulament nu se aplică de către Consiliul Concurenței mecanic. Nivelul evaluării și tipul de informații care pot fi solicitate sunt proporționale cu riscul de denaturare a concurenței. Sfera de aplicare a analizei depinde de natura cazului.
6. Noțiunile și termenii utilizați în prezentul Regulament sunt aplicate în sensul definit de Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, de Legea concurenței nr.183/2012, de actele normative ale Consiliului Concurenței cu privire la ajutorul de stat și de alte instrumente de interpretare ale instituțiilor Uniunii Europene.

Capitolul II

CRITERIILE DE EVALUARE

Secțiunea 1. Efectele pozitive ale ajutorului

Subsecțiunea 1.1. Existența unor disfuncționalități de piață

7. Orice ajutor individual pentru formare, acordat ad hoc sau pe baza unei scheme care cade sub incidența prezentului Regulament trebuie să se notifice Consiliului Concurenței de către furnizorul și/sau inițiatorul ajutorului de stat, în vederea evaluării compatibilității acestuia cu regulile de ajutor de stat, prin completarea și prezentarea Formularului general de notificare a ajutorului de stat, anexă la Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Consiliului Concurenței Nr.1/2025.

8. Lucrătorii calificați contribuie la creșterea productivității și competitivității întreprinderilor. Angajatorii și angajații pot investi insuficient în formare. Angajații își pot limita investițiile în formare în cazul în care nu doresc să își asume riscurile, suferă de constrângeri de ordin financiar sau întâmpină dificultăți în a semna viitorilor angajatori nivelul de cunoștințe acumulate.

9. Întreprinderile pot să nu dorească formarea forței lor de muncă la nivelul optim pentru societate în ansamblu. Acest lucru se datorează disfuncționalității pieței în legătură cu externalitățile pozitive ale formării și dificultăților în alocarea fondurilor necesare în cazul în care angajații sunt liberi își schimbă locul de muncă.

10. Întreprinderile pot investi mai puțin în formare dacă se tem că un angajat format poate pleca înainte ca întreprinderea să își recupereze investiția. Întreprinderile pot fi reticente în a asigura suficientă formare lucrătorilor dacă această formare nu este profitabilă rapid sau este specifică necesităților întreprinderii în cauză sau dacă nu există clauze contractuale speciale care fie să împiedice angajatul format să părăsească întreprinderea înainte de amortizarea costurilor de formare sau înainte de rambursarea parțială a cheltuielilor legate de formare.

11. Investiția insuficientă în formare se poate produce chiar și în cazul în care întreprinderea își poate amortiza integral investiția dar beneficiile sale private sunt mai mici decât beneficiile pentru societate în ansamblu.

12. Externalitățile pozitive ale formării pot apărea în special în cazul în care formarea perfecționează calificări transferabile, cum ar fi cele care pot fi utilizate în cadrul mai multor întreprinderi. Formarea specializată aduce creșteri de productivitate numai într-o anumită întreprindere, iar întreprinderile și-o pot însuși

cu ușurință. Sfera externalităților pozitive ale formării specializate este mai limitată decât cea a externalităților formării generale.

13. Dacă întreprinderile se confruntă cu costuri mai ridicate și beneficii nesigure pentru formarea lucrătorilor defavorizați sau a celor cu handicap, aceasta poate constitui un motiv pentru a asigura mai puțină formare acestor grupuri. Formarea lucrătorilor defavorizați sau cu handicap poate produce în general externalități pozitive pentru societate în ansamblu.

14. Furnizorul de ajutor de stat trebuie să demonstreze că există o disfuncționalitate a pieței care să justifice ajutorul.

15. Consiliul Concurenței la evaluarea compatibilității, are în vedere, fără a se limita la acestea, următoarele elemente:

15.1. tipul formării – dacă aceasta este specifică sau generală. Un anumit proiect de formare poate fi alcătuit atât din elemente generale, cât și din elemente specifice, Formarea generală produce mai multe externalități pozitive;

15.2. transferabilitatea competențelor dobândite pe parcursul formării. Cu cât competențele sunt mai transferabile, cu atât crește probabilitatea unor externalități pozitive. Se consideră că formarea asigură competențe transferabile în cazul în care:

15.2.1. formarea este organizată împreună de mai multe întreprinderi independente sau în cazul în care angajați din întreprinderi diferite pot beneficia de formare;

15.2.2. formarea este certificată, determină obținerea unei diplome recunoscute sau este certificată de autorități sau instituții publice;

15.2.3. formarea vizează categoriile de angajați caracterizate printr-un grad ridicat de rotație în cadrul întreprinderii și în sectorul în cauză;

15.2.4. formarea poate fi importantă pentru angajat în afara locului său de muncă actual cum ar fi ocupațiile viitoare în cadrul unei alte întreprinderi, viața socială, bunăstarea etc.;

15.3. participării la formare, includerea de lucrători cu handicap sau defavorizați poate spori externalitățile pozitive ale formării.

Subsecțiunea 1.2. Ajutorul de stat ca instrument adecvat de politică

16. Obiectivul general urmărit este promovarea formării în vederea creșterii capitalului uman și a impactului acestuia asupra creșterii economice, productivității și ocupării forței de muncă.

17. Ajutoarele de stat nu reprezintă singurul instrument aflat la dispoziția furnizorilor/inițiatorilor ajutorului de stat pentru încurajarea formării. Cea mai mare parte a formării este furnizată prin sisteme de învățământ cum ar fi universități, școli, formare profesională întreprinsă sau sponsorizată de autoritățile

statului. Formarea poate fi întreprinsă și de persoanele în cauză, cu sau fără susținerea angajatorilor lor.

18. Se consideră că măsurile constituie un instrument adecvat în cazurile în care furnizorul a luat în considerare alte opțiuni și sunt constatate avantajele utilizării unui instrument selectiv cum ar fi ajutorul de stat pentru o anumită întreprindere.

19. Consiliul Concurenței ține seama în mod special de orice evaluare a impactului măsurii propuse pe care furnizorul este posibil să o fi realizat.

Subsecțiunea 1.3. Efectul de stimulare și necesitatea ajutorului

20. Ajutoarele de stat pentru formare trebuie să aibă ca rezultat schimbarea comportamentului beneficiarului astfel încât acesta să ofere o formare superioară din punct de vedere cantitativ și/sau calitativ față de cea oferită în cazul în care nu ar fi beneficiat de ajutor.

21. În cazul în care nu există o creștere cantitativă sau calitativă a activităților propuse de formare, se consideră că ajutorul nu are un efect de stimulare.

22. Efectul de stimulare este identificat printr-o analiză contrafactuală, prin compararea nivelurilor de formare propuse cu și fără ajutor.

23. Majoritatea angajatorilor consideră necesară formarea forței lor de muncă pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a întreprinderilor lor. Nu se poate presupune că ajutorul de stat pentru formare, în special pentru formarea specializată, este întotdeauna necesar.

24. Furnizorul ajutorului de stat trebuie să dovedească Consiliului Concurenței existența efectului de stimulare și necesitatea ajutorului.

24.1. Beneficiarul trebuie să fi depus o cerere de ajutor adresată furnizorului ajutorului de stat în cauză anterior demarării proiectului de formare.

24.2. Furnizorul trebuie să demonstreze faptul că ajutorul de stat determină creșterea dimensiunii, calității, sferei de aplicare sau participanților vizați ai proiectului de formare, comparativ cu situația în care nu ar beneficia de ajutor.

Formarea suplimentară oferită cu ajutorul respectiv, poate fi identificată cum ar fi printr-un număr mai mare de ore sau cursuri de formare, de participanți, prin trecerea de la formarea specifică unei întreprinderi la formarea generală sau prin sporirea participării anumitor categorii de lucrători defavorizați sau cu handicap.

25. În analiza sa, Consiliul Concurenței are în vedere printre altele următoarele elemente:

25.1. documentele interne ale beneficiarului ajutorului privind costurile de formare, bugetele, participanții, conținutul și programul pentru două situații:

25.1.1. formarea cu ajutor și

25.1.2. formarea fără ajutor;

25.2. existența unei obligații legale pentru angajatori de a asigura un anumit tip de formare cum ar fi siguranță: în mod normal, în cazul în care există o astfel de obligație, Consiliul Concurenței stabilește că nu există niciun efect de stimulare;

25.3 credibilitatea proiectului depus, de exemplu, prin referirea la bugetele pentru formare din anii anteriori și compararea cu acestea;

25.4. raportul dintre programul de formare și activitățile comerciale ale beneficiarului ajutorului: cu cât raportul este mai strâns, cu atât efectul de stimulare este mai puțin probabil. Este puțin probabil ca formarea privind introducerea unei noi tehnologii într-un anumit sector să aibă un efect de stimulare, întrucât întreprinderile nu au altă alternativă decât să își formeze forța de muncă în ceea ce privește tehnologia recent introdusă.

Subsecțiunea 1.4. Proportionalitatea ajutorului

26. Furnizorul trebuie să demonstreze necesitatea ajutorului, precum și menținerea cuantumului acestuia la un nivel minim în scopul atingerii obiectivului ajutorului.

27. Nu se acordă ajutoare pentru formarea profesională efectuată de întreprinderi pentru a se conforma standardelor obligatorii privind formarea profesională.

28. Costurile eligibile trebuie să se limiteze la costurile care rezultă din activitățile de formare care nu ar fi întreprinse fără ajutor.

29. Costurile eligibile ale unui proiect de ajutor de formare sunt următoarele:

29.1. costurile cu personalul formatorilor, pentru orele în care formatorii participă la formare;

29.2. costurile de funcționare ale formatorilor și cursanților direct legate de proiectul de formare, cum ar fi cheltuielile de călătorie, costurile de cazare, materialele și consumabilele direct legate de proiect, amortizarea instrumentelor și echipamentelor, în măsura în care acestea sunt utilizate exclusiv pentru proiectul de formare;

29.3. costurile serviciilor de consultanță legate de proiectul de formare;

29.4. costurile cu personalul cursanților și costurile indirecte generale cum ar fi costuri administrative, chirie, cheltuieli generale pentru orele în care cursanții participă la formare.

30. Furnizorul trebuie să furnizeze dovezi cu privire la faptul că, suma ajutorului nu depășește acea parte din costurile eligibile care nu pot fi suportate de întreprindere.

31. Intensitățile ajutoarelor pentru formare nu trebuie să depășească 50% din costurile eligibile. Aceasta poate fi majorată, până la o intensitate maximă a ajutorului de 70% din costurile eligibile, după cum urmează:

31.1. cu 10 puncte procentuale dacă formarea este oferită lucrătorilor cu dizabilități sau lucrătorilor defavorizați;

31.2. cu 10 puncte procentuale dacă ajutorul este acordat întreprinderilor mijlocii și cu 20 de puncte procentuale dacă ajutorul este acordat întreprinderilor mici.

32. În cazul în care ajutorul este acordat în sectorul transportului maritim, intensitatea ajutorului poate fi majorată la 100% din costurile eligibile, cu condiția îndeplinirii următoarelor condiții:

32.1. stagiarilor nu sunt membri activi ai echipajului, ci sunt supranumerari la bord; și

32.2. formarea se desfășoară la bordul navelor înscrise în registrele Uniunii.

Secțiunea 2. Efectele negative ale ajutorului

Subsecțiunea 2.1. Analiza efectelor efectelor negative

33. În cazul în care ajutorul este proporțional pentru atingerea obiectivului ajutorului, este probabil ca efectele negative ale acestuia să fie limitate și analiza efectelor negative să nu fie necesară.

34. În anumite cazuri, chiar și atunci când ajutorul este necesar și proporțional pentru ca o anumită întreprindere să intensifice formarea furnizată, ajutorul poate determina o schimbare a comportamentului beneficiarului care să denatureze în mod semnificativ concurența. În aceste situații, Consiliul Concurenței desfășoară o analiză completă a denaturărilor concurenței. Gradul denaturării concurenței datorate ajutorului poate varia în funcție de caracteristicile ajutorului și piețelor afectate.

35. Caracteristicile ajutorului care pot afecta probabilitatea și amploarea denaturării:

35.1. selectivitatea;

35.2. valoarea ajutorului;

35.3. repetarea și durata ajutorului;

35.4. efectul ajutorului asupra costurilor întreprinderii.

36. Un program de formare utilizat pentru a încuraja întreprinderile în general să întreprindă o formare mai intensă poate avea un efect diferit pe piață față de situația în care un ajutor considerabil este acordat unei singure întreprinderi pentru a-i permite acesteia să-și intensifice procesul de formare.

37. Denaturarea concurenței poate fi mai semnificativă deoarece concurenții beneficiarului ajutorului nu mai pot concura la același nivel.

38. Denaturarea este și mai însemnată în cazul în care costurile de formare în ceea ce privește activitatea comercială a beneficiarului reprezintă un procent important din costurile totale.

39. În evaluarea caracteristicilor de piață, care pot oferi o imagine a impactului potențial al unui ajutor, Consiliul Concurenței are în vedere printre altele:

39.1. structura pieței;

39.2. caracteristicile sectorului sau ale industriei.

40. Consiliul Concurenței evaluează structura pieței prin concentrarea pieței, dimensiunea întreprinderilor, importanța diferențierii produsului și barierele la intrare și ieșire.

41. Cotele de piață și coeficienții de concentrare se calculează odată cu definirea pieței relevante. Cu cât sunt mai puține întreprinderi, cu atât cota lor de piață este mai mare și se așteaptă o concurență mai scăzută.

42. În cazul în care piața afectată este concentrată cu bariere ridicate la intrare, iar beneficiarul ajutorului este un actor important pe piață, atunci este mai probabil ca respectivii concurenți își vor schimba comportamentul ca răspuns la ajutor.

43. Pe parcursul analizării caracteristicilor sectorului, Consiliul Concurenței are în vedere, importanța forței de muncă formate pentru activitatea comercială, existența unei capacități de producție excedentare, faptul că, piețele în industria respectivă sunt în curs de dezvoltare, mature sau în declin, strategiile de finanțare a formării ale concurenților - ajutoare de stat, angajați, angajatori.

44. Ajutorul pentru formare într-o industrie aflată în declin poate crește riscul unei denaturări a concurenței prin menținerea unei întreprinderi ineficiente pe linia de plutire.

45. Ajutoarele pentru formare pot, în anumite cazuri, să conducă la denaturări ale concurenței în ceea ce privește intrarea pe piață și ieșirea de pe piață, efectele asupra fluxurilor comerciale și excluderea investițiilor în formare.

Subsecțiunea 2.2. Intrarea pe piață și ieșirea de pe piață

46. Pe o piață competitivă, întreprinderile vând produse care generează profituri. Prin modificarea costurilor, ajutorul de stat modifică profitabilitatea și, astfel, poate afecta decizia întreprinderii de a oferi sau nu un produs. Un ajutor de stat care reduce costurile curente de producție, cum este formarea personalului, face mai atractivă intrarea pe piață și permite întreprinderilor care în alte circumstanțe au perspective comerciale reduse să intre pe o piață sau să introducă noi produse în defavoarea concurenților mai eficienți.

47. Disponibilitatea ajutorului de stat poate afecta și decizia unei întreprinderi de a ieși de pe o piață pe care se află deja.

48. Ajutorul de stat pentru formare poate reduce valoarea pierderilor și poate permite unei întreprinderi să rămână pe piață pentru o perioadă mai lungă, ce poate însemna că alte întreprinderi, mai eficiente, dar care nu beneficiază de ajutoare, sunt forțate să iasă de pe piață.

Subsecțiunea 2.3. Efecte asupra fluxurilor comerciale

49. Ajutoarele de stat pentru formare pot face ca anumite teritorii să beneficieze de condiții de producție mai favorabile prin comparație cu altele. Aceasta poate conduce la deplasarea fluxurilor comerciale spre regiunile în care acest ajutor este acordat.

Subsecțiunea 2.4. Excluderea investițiilor în formare

50. Pentru a se menține pe piață și pentru a maximiza profiturile, întreprinderile au motive pentru a investi în formarea personalului iar valoarea investițiilor în formare pe care fiecare întreprindere este dispusă să le facă depinde și de cât de mult investesc concurenții săi.

51. Întreprinderile subvenționate de stat își pot reduce propria investiție. În mod alternativ, în cazul în care ajutorul îl determină pe beneficiarul ajutorului să investească mai mult, concurenții pot reacționa prin reducerea cheltuielilor proprii de formare.

52. În cazul în care, pentru atingerea aceluiași obiectiv, beneficiarii ajutorului sau concurenții acestora cheltuiesc mai puțin în prezența ajutorului decât în absența acestuia, investiția privată a acestora în formarea personalului este exclusă datorită ajutorului.

Capitolul III COMPARARE ȘI DECIZIE

53. Ultima etapă a analizei reprezintă evaluarea gradului în care efectele pozitive ale ajutorului prevalează mai mult decât efectele negative ale acestuia, pe care Consiliul Concurenței o face de la caz la caz.

54. Pentru a compara efectele pozitive și negative, Consiliul Concurenței, le măsoară și elaborează o evaluare globală a impactului lor asupra producătorilor și consumatorilor de pe fiecare dintre piețele afectate.

55. Cu excepția cazului în care Consiliul Concurenței dispune de informații cantitative, utilizează informații calitative în scopul evaluării.

56. Consiliul Concurenței poate să adopte o atitudine pozitivă, acceptând un grad mai ridicat de denaturare a concurenței în cazul în care ajutorul este necesar, bine orientat și proporțional pentru ca o anumită întreprindere să își sporească activitățile de formare, iar societatea beneficiază de activitatea de formarea suplimentară mai mult decât beneficiarul ajutorului.

Capitolul IV

RAPORTARE ȘI MONITORIZARE

57. În conformitate cu prevederile art. 19 alin. (3) al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, furnizorul și/sau inițiatorul ajutorului de stat vor transmite Consiliului Concurenței toate informațiile necesare pentru Registrul ajutoarelor de stat, în conformitate cu actul normativ adoptat de Consiliul Concurenței cu privire la registrul în cauză.

58. La adoptarea deciziilor în temeiul Regulamentului, Consiliul Concurenței poate să impună furnizorilor ajutorului de stat obligații suplimentare în materie de raportare cu privire la ajutorul acordat pentru a fi în măsură să verifice dacă decizia de aprobare a măsurii de ajutor a fost respectată.

59. Consiliul Concurenței monitorizează ajutoarele de stat existente în derulare pentru a verifica respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acestea au fost acordate, cât și a deciziilor de autorizare pe care aceasta le-a emis în conformitate cu prevederile Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.